

נושא העבודה:

גונב נפשות/חטיפה

העבודה מוגשת בחסות העמותה של נוער שוחר משפט עברי

פרק ראשון - הקדמה אישית:

נושא גונב נפשות וחטיפה הינו נושא גדול ועמוק אשר מכיל בתוכו נושאים רבים ומגוונים. את החיבור האישי שלי לעבודה מצאתי דרך חיי היום יום, אשר חטיפה היא דבר נדיר. בנוסף, בתור נערה בעלת זכות בחירה ודעה בחרתי בנושא זה. נושא זה עוסק בחובותיו של אדם בחוק, זכויותיו וחופש האדם וחירותו. כיום בעולם אינה קיימת חטיפה שלא על רקע פוליטי (סחיטה) או סכסוכים בנישואים. במהלך הכנת העבודה היה סיפור אחד שתפס את תשומת ליבי¹. שרון בן חיים, אביה של אופיר ביתו, אשר נחטפה על ידי אימה כאשר הייתה בת שנתיים ממקום מגוריהם בארצות הברית אל ארץ ישראל. שרון כבר במשך יותר מחמש שנים נאבק להחזיר את ביתו אליו בעזרת מאבק עם בית המשפט הישראלי והאמריקאי. אופיר נולדה בארצות הברית ולכן יש לה אזרחות שם, שרון נאבק להחזיר אותה אל ביתה אך ללא כל הצלחה. אופיר היא ילדה אחת מני רבים שנחטפים על ידי אחד האפוטרופוסים ובהרבה מקרים אינם חוזרים.

---

¹ BRING OFIR HOME - מחזירים את אופיר הביתה

תוכן עניינים:

1	הקדמה אישית	פרק ראשון
3	מבוא	פרק שני
4-11	משפט ישראלי	פרק שלישי
4-5	חטיפה בישראל	
6-7	פסק דין חטיפה בישראל	
8	חטיפת ילדים אמנת האג	
9-10	פסק דין חטיפת ילדים	
11	הביאס קורפוס	
12-16	משפט עברי	פרק רביעי
13	ענישה והשלכות	
14	פרשת וישב	
15-16	הבדל בין גזילת נפשות לגניבת נפשות	
17	משפט משווה	פרק חמישי
18	סיכום	פרק שישי
19	מובאות	
20-21	ביבליוגרפיה	

מבוא

"הכופה אדם בכוח או באיומים או מפתהו באמצעי תרמית ללכת מן המקום שהוא נמצא בו, הרי זו חטיפה."²

על פי חוק העונשין חטיפה היא לקיחת אדם שלא מרצונו ו/או בהתנגדותו ממקומו. אחת מזכויותיו הבסיסיות של אדם היא לחיות את חיו בחופשיות וללא הגבלה או החזקה שלא מרצונו, זוהי זכות בסיסית ואף חוק יסוד³.

כאשר חוטפים אדם זכות זו מתבטלת ונשללת ממנו, ובמיוחד כשמדובר בקטין חסר ישע אשר נלקח מהוריו, ולצערנו מקרי החטיפה הרבים שקיימים כיום הינם בין הורים ו/או אפוטרופסיים של ילדים, לכן בעבודתי התמקדתי בעיקר בנושא זה.

בעבודה אחקור את עמדת המשפט העברי בנושא גניבת נפשות תוך סקירה של המקרא והגמרא, פרשת וישב ורבנים שונים.

במשפט הישראלי אחקור כיצד מערכת המשפט מתנהלת בנושא חטיפה, בפרט של ילדים.

בעבודה אבדוק מהן ההשלכות ודרכי הענישה בשני סוגי המשפט והאם סוגי החטיפה זהים.

---

² סעיף 369 התיקון ה-12 תש"ם 1980

³ חוק יסוד 'כבוד האדם וחירותו' 1994

פרק שני- משפט ישראלי:

חטיפה בישראל:

על פי חוק העונשין, סעיף מס 369 "הכופה אדם בכוח או באיומים או מפתהו באמצעי תרמית ללכת מן המקום שהוא נמצא בו, הרי זו חטיפה-ודינו מאסר עשר שנים".⁴

אדם אשר לוקח אדם אחר בניגוד לרצונו ו/או בהפעלת איומים למקום אחר מאשר רצונו- נחשב לחוטף וזהו מעשה חטיפה. העונש על כך הינו עשר שנות מאסר.

סעיף 370⁵ לחוק העונשין " המוציא אדם אל מעבר לגבולות המדינה בלי הסכמתו שלו עצמו או של המורשה כחוק להסכים בשבילו, דינו - מאסר עשרים שנים."

על פי סעי 373 א'⁶ לחוק חטיפה ממשמורת "המוציא, במעשה או בפיתוי, קטין שלא מלאו לו שש עשרה שנים או אדם שאינו שפוי בדעתו, ממשמורתו של אפוטרופסיים על פי דין בלי הסכמת האפוטרופוס, דינו - מאסר עשרים שנים."

שני סוגי החטיפה העיקריים בארץ הם למטרת כופר, כמו המקרה של הילד אורון ירדן⁷ בשנות ה-80, ולמטרות פוליטיקה, כמו מקרה גלעד שליט בשנת 2006.

לאור הכתוב לעיל פרשת שוחמכר⁸ החלה בתחילת שנות ה60.

יוסלה שוחמכר, יליד רוסיה, עלה לארץ עם הוריות כאשר היה בן 5.

עקב מצבם הכלכלי הקשה של ההורים, יוסלה הועבר לאחריות סביו, נחמן שטארקס.

לאחר כמה חודשי התאקלמות מצבם הכלכלי של ההורים השתפר והם ביקשו מסבם שיחזירו את ילדם לרשותם.

הסב, בעזרתם של עוד כ-אחד עשרה אנשים, העבירו את יוסלה למקומות שונים בארץ בכדי לא להחזיר את הקטין אל חזקת הוריו, אשר הם האפוטרופוסים החוקיים של הילד.

⁴ חטיפה (תיקון מס' 12) תש"ס-1980

⁵ חוק העונשין סעיף 370 בתיקון ה91 2006

⁶ חוק העונשין סעיף 373 התיקון ה12 1980

⁷ פרשת חטיפה של ילד אשר נחטף בגיל 8 למטרות כופר ונרצח על ידי חוטפו, צבי גור.

⁸ פרשת "איפה יוסלה?"; פרשה אשר התקיימה בשנות ה-60.

חטיפתו של יוסליה בידי סבו שאינו האפוטרופוס החוקי, והברחתו ע"י תחפושת ובמרמה

אל מחוץ לגבולות מדינת ישראל עוררה סערה במדינה.

בכך שהסב אינו ביקש את אישורם של הורי הקטין ואף אינו יידע אותם, הפר הסב את

סעיף 370 לחוק העונשין ואף סעיף 373 א' המובאים לעיל.

פסק דין - חטיפה במשפט הישראלי

תיק פלילי בית המשפט מחוזי, באר שבע ע"פ 297/11
 22/07/2013 בפני המשפטנים :

1. כבוד השופטת א' חיות

2. כבוד השופט ח' מלצר

3. כבוד השופט נ' סולברג

התובע: מדינת ישראל

הנתבע: מחסן סעיד

עו"ד: עו"ד אבי וסטרמן

עו"ד: עו"ד ד"ר אלקנה לייסט; עו"ד רות לוין

לפנינו ערעור על פסק דינו של מחסן סעיד שהורשע על העברות הבאות:

מגע עם סוכן חוץ, קשירת קשר לביצוע פשע, אימוניים צבאים אסורים, חברות בארגון טרוריסטי, מסירת מידע לאוייב, נשיאת כלי נשק ושתי עבירות של נסיון חטיפה לשם רצח או סחיטה.

בעקבות ההרשעה הנ"ל, גזר דינו של הנאשם ע"פ בית המשפט המחוזי הינו 10 שנות מאסר בפועל ו12 חודשי מאסר על תנאי (כאשר התנאי הוא שהמערער לא יעבור עבירות פשע במהלך 3 שנים משחרורו)

על פי כתב האישום, במועד שאינו ידוע למשיבת הערעור, המערער, תושב רצועת עזה, קשר קשר עם שני אחים, שאדי סלאמה סעיד וחוסיינ סעיד. פעילים בארגון "גדודי השהיד בהא

אלדין סעיד (=ארגון גדודי השהיד ו/או הארגון)- ארגון אשר חוטף חיילי צה"ל משטח ישראל הסמוך לגדר הגבול שבין ישראל לבין הרצועה (גדר הגבול).

לאחר החטיפה לדרוש תמורת החזרתו את שחרורו של אכרם סלאמה סעיד (אחיהם).

כך עולה מכתב האישום כי במסגרת הקשר ולקידומו נפגש המערער עם פעיל נוסף בארגון, אחמד אלתלבאני, אשר מכונה בשם "אבו-זיד", אשר צירף את המערער לארגון ואימן אותו בשימוש בנשק (יריה ברובה מסוג קלאצי'ניקוב ורימוני יד).

על פי כל האישום המערער הודיע לאבו-זיד שכוונתו לבצע תכנית חטיפה באזור הנמצא מול ביתו, הסמוך לגדר הגבול, ומסר לו מידע על תנועות כוחות צה"ל באזור המיועד.

בנוסף עולה מכתב האישום כי אבו-זיד הנחה אל המערער לגבי אופן הביצוע של התכנית.

על פי ההנחיות של אבו-זיד היו אמורים המערער וחוסיין להתקרב לאזור החטיפה כאשר הם נושאים נשק ולבושים באפוד מגן.

בקרב גדר הגבול תוכנן שחוסיין ישאר עם הנשק והאפוד וימתין למערער בזמן שהוא יתקרב לגדר הגבול ויבדוק את התנועה במקום.

יתר כל כן, הנחה אבו-זיד את המערער כי לאחר שישוב מבדיקת הגבול יקח מחוסיין את הנשק והאפוד, יתקרב בשנית לגדר, יחתוך בגר פרצה ויזחל מתחתיה על מנת להפתיע חייל צה"ל, שאותו יחטוף.

כמוכן, הנחה אבו-זיד את המערער כיצד לפעול לאחר החטיפה, והורה לו להביא את החייל החטוף לביתו של חוסיין שבשטח רצועת עזה.

בסוף האימונים המערער הצטייד בעזרת אבו-זיד בדברים הבאים: אפוד, רובה קלאצי'ניקוב, שלוש מחסניות, תרסיס חומר מרדים ואזיקים – אותם העביר לביתו.

חטיפת ילדים בישראל- אמנת האג

חשוב לציין שחטיפה ילדים בישראל הינה עבירה פלילית שלצידה עונשים כבדים.
חטיפת ילדים הינה כל מקרה אשר מי שאינו מוסמך לכך פועל להעברת חזקה ומשמורת
על הילד בניגוד לחוק.

ישנם מקרים בודדים, אך נוראיים, של חטיפת ילדים בישראל לצורכי התעללות, כופר,
ואף ניצול מיני.

חוק אמנת האג נחתם בעיר האג שבהולנד בשנת 1980. אמנה זו קובעת כי אם נלקח ילד
והועבר לארץ אחרת בלי אישור וידיעת ההורה או האפוטרופוס החוקי, וכן, אם נלקח
באישור ולא הוחזר, המדינות החתומות על אמנה זו מחויבות להפעיל את כל האמצעים
הראויים בכדי להשיב את הקטין אל ארץ מגוריו.

אמנה זו משמשת, לרוב, למקרים בהם ההורים גרושים וישנה תביעת משמורת על הילד.

פסק דין - חטיפת ילדים לישראל⁹

12720-06-17

תיק פלילי בית משפט לענייני משפחה ראשון לציון

18/07/2017 בפני השופטת מירה רום פלאי

התובע: מ.א.

הנתבעת: ש.מ.א.

בפני הצורך להכריע בתביעה אותה הגיש התובע, כנגד הנתבעת, להחזרת ילדיהם הקטינים למקום מגוריהם במיאמי- ארצות הברית. ערב הגעתם לישראל, מכוח הוראות חוק "אמנת האג" (החזרת ילדים חטופים התשנ"א-1991)

השופטת מירה רום פלאי החליטה בפ"ד שהובא לשולחה בשנת 2017 לפסוק לטובת השארת הילדים בארץ אליה נחטפו בידי אימם כמה חודשים קודם לכן- דבר הסותר את יעדיה של אמנת האג.

במקרה חריג זה, התובע (האב) והנתבעת (האם), שניהם אפטרופוסים חוקיים של החטופים, הילדים.

ביום 12.06.2017 הגיב האב, להלן התובע, תביעה לבית משפט לענייני משפחה בראשון לציון, אשר עניינה החזרת ילדיו החטופים לטענתו וזאת על פי חוק אמנת האג.

⁹ בית משפט לענייני משפחה ראשון לציון, 12720-06-17, מ.א נגד ש.מ.א.

בתאריך 23.01.2017, הנתבעת נטלה את הקטינים ממסגרות החינוך שלהם בארצות הברית, ועלתה לטיסה לישראל וזאת מבלי שהתובע יודע על כך. הדבר נודע לו רק בשעות הצהריים של אותו היום כאשר הגיע לאסוף את הקטינים ממסגרות החינוך שלהם. בקשתו להחזיר את הילדים אל ארצות הברית נדחתה עקב רצון הילדים להישאר עם אימם בארץ. מאז ועד היום הקטינים שוהים בישראל ים אימם ואילו התובע נשאר במיאמי- ארצות הברית.

הביאס קורפוס

מדינת ישראל הצטרפה לאמנה הנקראת "הביאס קורפוס" בשנת 1991.

הביאס קורפוס (habeas corpus – "הביאו את הגוף"), הינו צו שמקורו במשפט האנגלי ומשמעותו להורות להביא אדם הכלוא בפני הרשויות לבית המשפט אשר ידון בחוקיות מעצרו, ואם מעצרו הינו לא חוקי- לשחררו לאלתר. כיום הצו בא לידי ביטוי בעיקר בהקשר של חטיפת ילדים בשל סכסוכים משפטיים בהם מתבקש ביהמ"ש להורות לאחד ההורים להביא את הקטין/קטינים לצורך מתן צו להחזרתם לארץ אחרת.

"לתת צווים על שחרור אנשים שנעצרו או נאסרו שלא כדין".¹⁰

סעיף זה מדבר על כך שבג"צ יכול לדון בעתירות אשר עוסקות בענייני ילדים.

הליך הבג"צ אינו לתקן את הבעיה אלא להחזיר את המצב לקדמותו.

הליך פסק הדין יערך בבית משפט במדינה שממנה נחטף הקטין, רק אם תדחה הבקשה לסעד הדיון ימשך בבית המשפט במדינה שבו נחטף אליה.

חשוב לציין, העברת ילד תחשב חטיפה רק כאשר ההורה המעביר לקח את הקטין ללא זכות והוציא ממשמורת שהיה נתון בה.

ישנם שלושה מצבים בהם בג"צ יכול להתערב בתוך הליך הביאס קורפוס:

- כאשר מתקיימת הפרעה של פסק משמורת של בית משפט זר.
- מתקיימת הפרה של הסכם משמורת שנחתם בין ההורים.
- מתקיימת הפרה של חוק פוזיטיבי/טבעי של המדינה שממנו נחטף הילד.

¹⁰ סעיף 15 ת (1) לחוק השפיטה

המשפט העברי

התייחסות המקרא והגמרא לחטיפה :

בפרק כ' בספר שמות, ניתנות לעם ישראל עשרת הדבירות, אשר הדיבר השמיני מתוכם

הוא "לא תגנוב".¹¹

חז"ל למדים במשלב איסור גניבת רכוש וממון מאדם אחרף יש איסור על גניבת חיי אדם,
דבר אשר משתמע כחטיפה.

הרמב"ם בפירושו אומר : אדם אשר גונב חיי אדם עובר על מצוות 'לא תגנוב'. "כל הגונב
נפש אדם עובר בלא תעשה, שנאמר לא תגנוב"¹².

חטיפת אדם מבטל את סמכות אלוהים על האדם ומעבירה את הסמכות לידי האדם
החוטף.

כאשר הקב"ה הוציאנו ממצרים, נהיינו כפופים להיות עבדיו של הקב"ה, ותחת כוחו.
"כי לי בני ישראל עבדים, עבדיי הם כאשר הוצאתי אותם מארץ מצריים, אני ה'
אלוהיכם"¹³.

הבחירה החופשית של כל אדם הינה אבן יסוד שמקורה הוא בין אדם לאדם ובין אדם
לבורא עולם.

האדם הינו ברשות עצמו, אך עומדת לו אפשרות לבחור בין דרך טובה למזיקה.
על פי הרמב"ם אין למנוע מאדם לבחור את דרכו אשר הוא רוצה, בין אם זה אדם בשר
ודם או גורמי שמים.

¹¹ ספר שמות, פרק כ' י"ג

¹² הרמב"ם הלכות גניבה פרק ט' הלכה א'

¹³ ויקרא פרק כ"ה נ"ה.

ענישה והשלכות:

"וגנב איש ומכרו ונמצא בידו, מות יומת"¹⁴, אדם אשר גונב נפש של אדם אחר עונשו מוות. העונש יינתן לאדם אשר חטף נפש אחרת ומכר אותה לאדם שלישי על אף ששמע אזהרה מפני עדים שהדבר אסור על פי התורה.

עונש זה ניתן מפי הסנהדרין אחר ששמעו את עדות העדים ונמצא כאשם. במקרה של אדם אשר קיבל אזהרה מבית הדין ובכל זאת הלך וחטף נפשו של אחר ייענש ויומת בשיטת חנק.

"כי ימצא איש גונב נפשו מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו, ומת הגנב ההוא ובערת הרע מקרבך"¹⁵.

אדם אשר עובר על מצוות לא תעשה יומת באחת המיתות של בית הדין¹⁶ כיוון שעשה זאת במודע וכוונתו זדונית.

"הגונב את בנו.. וכן האופטורופין שגנבו את היתומים שהן סמוכין אצלם ובעל הבית שגנב אחד מבני ביתו הסמוכין על שולחנו, וממד תינוקות שגנב אחד מן הקטנים הלומדים אצלו, אף על פי שנשתמש בו ומכרו פטור, שנאמר: ונמצא בידו פרט לאלו שהן מצוין בידם"¹⁷.

פרושו של הציטוט הוא שאדם הגונב את בנו, והאפוטרופוס גונב את הילדים שבחזקתו גם אם מכרו או השתמש בהם, פטור מעונש על פי הנאמר "פרט לאלו שהן מצויים בידו".

האפוטרופוס, מלמד התינוקות והאב, אינם חייבים בעונש על פי חכמים מכיוון שהינם בחזקתם ולכו זוהי אינה גניבת נפשות.

¹⁴ שמות כ"א ט"ז

¹⁵ דברים כ"ד ז'

¹⁶ ארבע מיתות ב"ד סקילה, שריפה, הריגה וחנק.

¹⁷ הרמב"ם הלכות גניבה ט' ה'

פרשת וישב

מצות לא תעשה שלא לגנוב נפש מישראל, שנאמר: "לא תגנוב"¹⁸.

פרשה זו עוסקת במכירת יוסף להבל על אף שבעשרת הדיברות נאמר "לא תגנוב"¹⁹.

חז"ל פירטו את האמירה והכוונה הינה לגניבת נפשות מישראל.

ישנן מקורות שונים אשר מסבירים את האיסור לגניבת נפשות כגון "ספר החינוך"²⁰ - נאמר שהגנוב נענש רק אם הוא מכר את אותו אדם לעבד.

בגמרא בסנהדרין כמו בספר החינוך מוסיפים ואומרים שאסור לגנוב ואסור למכור ממכרת עבד, אך הסיבות שונות.

בגמרא ישנה טענה שאדם אשר עובר על שני איסורים: גניבה ומכירה, לכן ישפטו אותו על שני האיסורים שעבר עליהם ולא על אחד.

לעומת זאת, בספר החינוך כשמוכרים אדם לעבד אומנם עוברים על האיסור למכור עבד אך זו אינה הסיבה שהעונש הינו מוות. עונש המוות הינו על גניבת הנפשות, על עצם פעולת הגניבה, והמכירה רק משלימה את העבירה ולכן גוזרת את דין המיתה.

¹⁸ שמות כ'

¹⁹ ספר שמות פרק כ יג.

²⁰ מצווה ל"ו.

ההבדל בין גזילת נפשות לגניבת נפשות

"כִּי יִמְצָא אִישׁ גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֲחֵיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמָּר בּוֹ וּמָכְרוּ וּמָת הַגֹּנֵב הַהוּא וּבְעֶרְתָּ הָרָע מִקֶּרְבְּךָ".²¹ מפסוק זה מובא לנו כי העונש על גניבת נפשות הוא מיתת בית דין ועוד הלכות נוספות.

אחת השאלות שעוררו המפרשים היא מדוע חטיפה מוגדרת כגניבה, בנושא של גניבת ממון אנו מוצאים שני פירושים- גניבה וגזילה:

- הגזלן- פועל בכוח, בנוכחות הבעלים, וגובר עליו ולוקח את ממונו.
- הגנב- פועל בסתר, ולוקח את ממון הבעלים בלי שהוא יראה אותו.

הקישור של גזילה מתאים יותר לחטיפה מכיוון שכל אדם הוא בעלים של עצמו- החוטף גובר על הנחטף. כתוצאה מכך, נשאלת השאלה- **מדוע התורה משתמשת בלשון גניבה?**

על פי דבריו של הרב בצלאל אשכנזי²², כאשר אדם גונב נפש של אדם אחר הוא פוגע במשפחתו של האדם הנגנב משום שמשפחתו הקדישה זמן רב בגידולו, חינוכו וטיפולו. במקרה שבו בני המשפחה רואים את החטיפה מתבצעת זוהי גניבת נפשות בעוד שבמקרה בו בני המשפחה אינם רואים את החטיפה זוהי גזילה.

²¹ דברים כד ז

²² מגדולי חכמי ורבני ירושלים ומצרים

גזילה-

גזילה הינה פחות חמורה מגניבה, מדוע?

במקרה של גזילה בני המשפחה וידעים מיהו החוטף ולכן יכולים לשחרר את בן משפחתם הנגזל. על פי התורה, לגזילת נפשות אין חיוב מיתה.

גניבה-

גנבת נפשות הינה חמורה בהרבה מגזילת נפשות, מדוע?

במקרה של גניבה בני המשפחה אינם יודעים את זהות הגונב ולכן אינם יכולים להחזיר את בן משפחתם הגנוב.

לעומת הרב אשכנזי, הרב ירוחם פערלא²³ טוען שלדעתו אין להגדיר את קרובי משפחת החטוף כבעליו, אלא, כל אדם הינו בעלים של עצמו.

פערלא טוען שרוב מקרי החטיפה הם של ילדים קטנים. כיוון שבחטיפה של קטין אינו מתקיים עימות בין החוטף לנחטף, המונח גניבה מתאים יותר מאשר גזילה, אשר מבטא שימוש בכוח.

על אף זאת, אין הבדל בין גניבה לגזילה בהקשר זה ועל שניהם מחויבים בעונש מיתה.

---

²³ מחבר ספר מצוות

משפט משווה

במקרים בהם המשפט הישראלי נתקל בפסיקה שאינו מוצא לה תשובה ופתרון בחקיקה הישראלית יפנה בית המשפט אל המקורות העבריים משום שמדינת ישראל מדינה יהודית שקשורה לדתה ושורשיה.

במשפט הישראלי עונשו של חוטף הינו עשר שנות מעשר ובמקרים חריגים של פגיעה ו/או רצח בנחטף ישנו עונש מקסימלי של מאסר עולם ואין פגיעה בחיי החוטף.

לעומת המשפט העברי, אשר עוסק בחומרת הדין ובענישה של החוטף. הענישה הינה חריגה ומגיעה להמתת החוטף על ידי חנק.

במשפט הישראלי ישנה התייחסות למשפט העברי והכללה של החקיקה הישראלית משום שהליך הדין נעשה במדינת ישראל בבית דין רבני. במשפט העברי זוהי עבירה על אחת המצוות "לא תגנוב", שאינו מתייחס רק לממון.

הדומה בין המשפט הישראלי למשפט העברי הוא ששניהם מתמקדים יותר בנושא חטיפת ילדים על ידי אפוטרופוס.

השונה ביניהם הוא שבמשפט הישראלי החוטף נענש. בין אם הוא הורה או בין אם הוא אפוטרופוס.

לעומת זאת במשפט העברי האפוטרופוס (חוטף) אינו נושא בעונש משום חזקתו על הקטין. יכולים להניע את הקטין ממקום למקום ללא אישורם וזוהי אינה חטיפה.

בשני המשפטים, עברי וישראלי, חטיפה הינה מעשה כואב אשר דורש ענישה.

סיכום:

לפי הכתוב, עבודתי בנושא חטיפה/גניבת נפשות נגעה הן במשפט הישראלי והן בעברי.
במהלך העבודה מוצגת התייחסות אל מיהו חוטף ומהו עונשו.
סוגי הענישה של שני סוגי המשפט מרוכזים בעבודה ויוצרים את ההבדלים ביניהם.
המסקנות אליהן הגעתי במהלך הכנת העבודה הן שהבנתי את חובותיהם של ההורים כלפי ילדיהם בתור אפוטרופוסים.
בנוסף לכך, למדתי על חשיבותם של החוקים ובמיוחד בפרק 'כבוד האדם וחירותו'.
יתר על כן, למדתי מפסקי הדין שצירפתי על הגינותם ורצונם הטוב של השופטים בבית המשפט ובתי הדין כלפי הילדים.

מובאות

מבואה ראשונה:

פרשת אורון ירדן התחוללה בשנת 1980. אורון, ילד בן שמונה, נחטף מסביבת בית הוריו שבסביון. הוא נראה עולה למכונת נהוגה בידי אלמוני לבוש מדים ולאחר מכן החלו להגיע הודעות אנונימיות לבית הוריו ובהן דרישת כופר תמורת אורון. לאחר שהמשטרה אינה פעלה לאיתור הילד החטוף והחוטף, הוחלט להיענות לדרישות החוטף ולשלם לו את דמי הכופר שהוא דרש בסך 2 מיליון לירות בשטרות של 50. הילד אינו הבוא חזרה למשפחתו ומת מחנק במהלך אחת מביצוע שיחות הכופר של הרוצח, צבי גור.

מבואה שנייה:

יותר משנתיים מערכת המשפט והמשטרה ניסו לאתר את יוס'יה ולהשיבו להוריו. הסב, בני משפחה נוספים ובני הקהילה של הסב אינם שיתפו פעולה עם הרשויות. במרץ של שנת '62 הטיל בן גוריון, ראש המשלה, על איסר הראל ראש המוסד לאתר את יוס'יה. רבים בקהילת המודיעין טענו שהמשימה אינה באחריותם כיוון שהיא אינה מהווה סיכון למדינה. איסר הראל המשיך במשימתו כדי לשמור על שלטון החוק מפני הציבור וכדי למנוע מלחמת אחים. ביולי של אותה שנה סוכני המוסד גילו את יוס'יה ברובע ברוקלין שבניו יורק. החזרת יוס'יה שוחמכר לחיק הוריו הייתה אחת המשימות המורכבות והמסובכות ביותר

שעמן התמודדה קהילת המודיעין הישראלית

ביבליוגרפיה

חקיקה:

חטיפה (תיקון מס' 12) תש"ס-1980

חוק העונשין סעיף 369 התיקון ה-12 1980

חוק העונשין סעיף 373 התיקון ה-12 1980

סעיף 369 התיקון ה-12 תש"ס 1980

חוק יסוד 'כבוד האדם וחירותו' 1994

חוק העונשין סעיף 370 בתיקון ה-91 2006

סעיף 15 ד (1) לחוק השפיטה

משפט עברי - ספרות הפסיקה:

הרמב"ם הלכות גניבה פרק ט' הלכה א'

הרמב"ם הלכות גניבה ט' ה'

מגדולי חכמי ורבני ירושלים ומצרים

מחבר ספר מצוות

ספרות השו"ת:

ארבע מיתות בי"ד סקילה, שריפה, הריגה וחנק.

דברים כ"ד ז'.

ויקרא פרק כ"ה נ"ה.

מצווה ל"ו.

שמות כ"א ט'.

שמות כ'.

שמות פרק כ יג.

פסיקה:

ע"פ 297-11 מחסן סעיד נ' מדינת ישראל.

תמ"ש 12720-06-17 מ.א נ' ש.מ.א